

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Michala Krenka, Ph.D., a soudců JUDr. Marty Tůmové a JUDr. Ivany Petrové v právní věci

žalobce: VLNAP a.s., IČO: 00013111
sídlem Karlovarská 1342, 362 21 Nejdek
zastoupený Ing. [jméno] [příjmení], narozeným dne 29.11. 1972
bytem Na Klínu 736, 332 02 Starý Plzenec
zastoupený advokátem JUDr. Ing. [jméno] [příjmení]
sídlem Třída kpt. Jaroše 1844/28, 602 00 Brno

proti

žalovaným: 1) [jméno] [příjmení], narozený dne [datum]
bytem [adresa], [příjmení] republika Německo
2) [jméno] [příjmení], narozený dne [datum]
bytem [adresa], [příjmení] republika Německo
3) Ing. [jméno] [příjmení], narozený dne [datum]
bytem [adresa]
všichni zastoupeni advokátkou JUDr. [jméno] [příjmení]
sídlem Platněřská 2, 110 00 Praha 1 – Staré Město

o zaplacení částky 4 856 000 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni č.j. 49 Cm 89/2017 – 167 ze dne 18. prosince 2019 a proti

doplňujícímu rozsudku Krajského soudu v Plzni č.j. 49 Cm 89/2017-178 ze dne 15. ledna 2020

takto:

- I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni č.j. 49 Cm 89/2017-167 ze dne 18. prosince 2019, doplněný rozsudkem Krajského soudu v Plzni č.j. 49 Cm 89/2017-178 ze dne 15. ledna 2020, se potvrzuje.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovaným (společně a nerozdílně na účet jejich společného zástupce), na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 244 937,88 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalobce je povinen zaplatit státu (na účet Krajského soudu v Plzni) soudní poplatek za podané odvolání ve výši 242 800 Kč, a to do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Krajský soud v Plzni rozsudkem z 18.12. 2019 zcela zamítl žalobu z 18.7. 2017, kterou se žalobce domáhal po žalovaných zaplacení částky 4 856 000 Kč s příslušenstvím – úrokem z prodlení v zákonné výši (výrok I). O nákladech řízení rozhodl tak, že žalobci uložil zaplatit každému ze žalovaných (v obecné lhůtě na účet společného zástupce), na jejich náhradu částku 137 700,56 Kč (výrok II). Doplnujícím rozsudkem z 15.1. 2020 soud prvního stupně konečně žalobci uložil zaplatit státu (v obecné lhůtě na účet Krajského soudu v Plzni), soudní poplatek za řízení ve výši 242 800 Kč.

2. V odůvodnění rozsudku vycházel soud prvního stupně z podané akcionářské žaloby (§ 371 a násl. ZOK), kterou se žalobce domáhá náhrady újmy ve výši 4 856 000 Kč po žalovaných – úřadujících členech svého představenstva. V řízení je zastoupen (§ 374 odst. 2 ZOK) svým kvalifikovaným akcionářem Ing. [jméno] [příjmení], vlastníci jeho akcie s podílem cca 7,4 % základního kapitálu. Na záměr podat žalobu byla dozorcí rada žalobce upozorněna v přípisu kvalifikovaného akcionáře z 28.4. 2017. V odpovědi z 31.5. 2017 odpovědnost členů statutárního orgánu za tvrzenou újmu vzniklou žalobci odmítla. Dle podané žaloby je žalobce přímo ovládán (§ 74 a násl. ZOK) společností Ha Kammgarntspinnereien GmbH, Niederschmalkalden, Spolková republika Německo. Ovládající osoba je pak sama ovládána společností Wa Wollwerk GmbH & Co. KG.; tato společnost dále ovládá společnost Wa Spinnereien (dále také jen, „společnost 1“) a společnost T Wollgarntspinnerei GmbH & Co. KG (dále také jen, „společnost 2“). Dne 16.12. 2008 byla s účinností od 1.9. 2009 mezi žalobcem a společností 1 uzavřena smlouva o poskytování služeb, dodatkem č. 1 z 20.7. 2012 byla její působnost rozšířena též na služby poskytované společností 2. O vysvětlení důvodu uzavřené smlouvy a plnění poskytovaného na jejím základě žádal kvalifikovaný akcionář valnou hromadu žalobce konanou dne 24.6. 2016. Finální odpověď žalovaných 25.8. 2016, dle které byla v r. 2015 žalobcem za služby poskytnuté oběma společnostmi vyplacena celkem částka 4 856 000 Kč: 1) 2 928 000 Kč za podporu v oblasti prodeje a marketingu, 2) 98 000 Kč za podporu v oblasti IT, 3) 405 000 Kč za podporu v oblasti managementu, 4) 1 425 000 Kč za zahraniční pomoc, považuje kvalifikovaný akcionář za zcela nedostatečnou. Dle jeho názoru nebyly účtované služby vůbec žalobci poskytnuty, resp. nebyly poskytnuty řádně či pro žalobce účelně. Smlouvu z 16.12. 2008, doplněnou 20.7. 2012 považuje kvalifikovaný akcionář na simulující smlouvu o převodu zisku žalobce (§ 190a obč. zák.), a tedy za absolutně neplatnou (§ 39 obč. zák.). Nebyla totiž schválena valnou hromadou žalobce, ani neposkytuje přiměřené vyrovnání mimostojícím akcionářům. Výplatou částky 4 856 000 Kč v r. 2015 se společnosti 1 a 2 na úkor žalobce bezdůvodně obohatily. Jednání žalovaných – členů představenstva žalobce - v této oblasti je kolidující s jejich zákonnými povinnostmi obsaženými v ust. § 159 odst. 1 o.z. a § 51 – 53 ZOK.; tolerují vzniklý nezákonný stav, bez právního důvodu k újmě žalobce ve prospěch společností 1 a 2 převedli částku 4 856 000 Kč a nevymáhají ji zpět. Uvedené jednání žalovaných

lze tedy bezpochyby kvalifikovat jako rozporné s péčí řádného hospodáře. Žalobce (v řízení reprezentovaný kvalifikovaným akcionářem), se tedy po žalovaných domáhá náhrady způsobené újmy – s úrokem z prodlení v zákonné výši - podanou žalobou.

3. Žalovaní soudu navrhli, aby podanou žalobu v celém rozsahu zamítl. V podaném vyjádření nepopřeli splnění všech formálních předpokladů dle ust. § 371 a násl. ZOK pro podání akcionářské žaloby, po materiální stránce ji však nepokládají za důvodnou. V důsledku plnění smlouvy o poskytování služeb z 16.12. 2008, změněné dodatkem z 20.7. 2012, žalobci žádná újma nevznikla a v jednání žalovaných nelze spatřovat ničeho v rozporu s péčí řádného hospodáře. Uzavřená smlouva je předně smlouvou platnou, nijak nesimulující smlouvu o převodu zisku (§ 190a obch. zák.) a netrpící ani žádnými dalšími vadami, ze kterých by bylo lze usuzovat na její neplatnost. Kontraktaci mezi žalobcem a ovládajícími osobami žádný právní předpis nezakazuje. Obchodní spolupráce mezi žalobcem a společnostmi 1 a 2 se soustředí na poskytování služeb v jeho prospěch ve čtyřech oblastech:

1) Podpora prodeje a marketingu – v r. 2015 byl žalobci předán zákaznický kmen včetně knih objednávek. S předanými zákazníky realizoval žalobce tržby ve výši přesahující 450 mil. Kč. Výše provize činí dle smlouvy rozmezí od 0,5 % do 1,5% obrátu z předaných zákazníků, tedy méně než běžná tržní výše až 5%. V rámci uvedené oblasti umožňují ovládající osoby žalobci též účast na veletrzích bez nákladů na vlastní expozici, koncern prověřuje rovněž solventnost zákazníků žalobce a zajišťuje pro něj pojištění odpovědnosti za škodu i pojištění majetku;

2) IT podpora – participace žalobce na centrálním IT řešení koncernu a jeho produktech. Platba představuje podíl žalobce na skutečně vynaložených nákladech koncernového IT oddělení (41,43% nákladů);

3) Podpora managementu – organizace managementu žalobce, předávání výrobního a obchodního know-how, podpora obchodní politiky a controllingu;

4) Služby týkající se barvírny – rozšíření barevný žalobce o novou technologii, barvení hotové příze na křížových cívkách. V důsledku předání nové technologie vzrostly výkony střediska barevný žalobce z 155 339 kg v r. 2012 na 431 779 kg v r. 2015, Barvení příze na křížových cívkách vzrostlo z objemu 9 178 kg v r. 2012 na částku 116 755 kg v r. 2015.

4. Žalovaní rovněž uvádějí, že vztahy žalobce a osob s ním propojených včetně převodních cen byly podrobeny kontrole daňovým poradcem – společností Rö & Partner Tax, k.s. Ta ve své zprávě z 11.12. 2017 neshledala v uzavřené smlouvě a vzájemných plnění z ní poskytnutých žádné pochybení.

5. Soud prvního stupně po provedeném dokazování dle ust. § 126 o.s.ř. a § 129 o.s.ř. vzal ve vedeném řízení předně za prokázané veškeré formální předpoklady pro podání akcionářské žaloby dle ust. § 371 ZOK. Věc pak meritorně posoudil dle ust. § 159 odst. 1 o.z. a § 51 – 53 ZOK. Zákonné předpoklady pro uplatnění odpovědnosti žalovaných za újmu vzniklou žalobci (v důsledku jejich jednání v rozporu s péčí řádného hospodáře), v řízení prokázány nebyly. Smlouvu o poskytování služeb z 16.12. 2008, ve znění dodatku z 20.7. 2012, uzavřenou mezi žalobcem a společnostmi 1 a 2, posoudil jako platnou. Služby tam dohodnuté byly v r. 2015 oběma společnostmi žalobci také fakticky poskytnuty. Jednalo se přitom o služby – ve všech čtyřech výše uvedených oblastech - které si žalobce nebyl schopen zajistit sám. Částku zaplacenou žalobcem oběma společnostem za služby jimi poskytnuté v uvedeném období ve výši 4 856 000 Kč tedy nelze považovat (ztotožňovat) s újmou vzniklou na jeho straně. Jak vyplynulo z dokazování dle ust. § 126 o.s.ř., spolupráci žalobce s oběma ovládajícími osobami na základě uzavřené smlouvy o poskytování služeb lze hodnotit jako prospěšnou pro žalobce, jednoznačně přispívající k jeho rozvoji. Argumentaci žalobce rozhodovací praxí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 29 Odo 1262/2006, 29 Cdo 1356/2011 nebo sp. zn. 21 Cdo 1355/2017, považuje na projednávaný případ za

nepřiléhavou: smlouva o poskytování služeb byla uzavřena mezi samostatnými právníckými osobami, nelze ji ztotožňovat s povinností žalovaných poskytovat své znalosti a zkušenosti ve prospěch všech společností, v jejichž orgánech je členem. Uzavření smlouvy o poskytování služeb z 16.12. 2008, ve znění jejího dodatku z 20.7. 2012 a zajištění plnění tam dohodnutého, nelze proto v případě žalovaných považovat za jednání v rozporu s péčí řádného hospodáře. Bylo naopak v souladu s ním, když bylo jednoznačně činěno v zájmu žalobce. Skutečnost, že žalobce vystupuje jako zisková prosperující společnost, lze přičítat i službám poskytovaných mu společností 1 a 2 na základě uzavřené smlouvy. Pro neprokázání odpovědnostních předpokladů žalovaných byla tedy podaná akcionářská žaloba jako nedůvodná zamítnuta. Výrok o náhradě nákladů řízení odpovídá zásadě plného úspěchu ve věci (§ 142 odst. 1 o.s.ř.). Doplnujícím rozsudkem z 15.1. 2020 bylo žalobci konečně uloženo zaplacení soudního poplatku za řízení (ust. § 4 odst. 1 písm. a) a ust. § 9 odst. 6 zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

6. Žalobce podal včasné odvolání proti rozsudku z 18.12. 2019 i proti doplňujícímu rozsudku z 15.1. 2020 Odvolacímu soudu navrhl jejich zrušení a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Kromě nepřezkoumatelnosti rozsudků je soudu prvního stupně vytýkán hlavně neúplně i nesprávně zjištěný skutkový stav a z toho plynoucí též nesprávné právní posouzení věci. Dle odvolatele odůvodnění napadených rozsudků soudu prvního stupně nesplňuje náležitosti vyžadované ust. § 157 odst. 2 o.s.ř.; z uvedeného důvodu jsou nepřezkoumatelné. V rozporu s požadavky soudní praxe obsahuje odůvodnění pouze tzv. souhrnná skutková zjištění, v případě svědeckých výpovědí není zřejmé, z jakých konkrétních tvrzení vyslychaných osob byla skutková zjištění dovozena. V rozporu se závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 33 Odo 1191/2003 z 5.1. 2006 se soud prvního stupně ani nezabýval věrohodností slyšených svědků. Z odůvodnění rozsudků se nepodává, jaký skutkový stav věci byl soudem prvního stupně z provedených důkazů zjištěn a zda bylo při hodnocení provedených důkazů postupováno v souladu s ust. § 132 o.s.ř. Dokazování před soudem prvního stupně bylo neúplné, včasné důkazní návrhy žalobce dle ust. § 131 o.s.ř. byly pro nadbytečnost zamítnuty, ačkoliv pro takový postup nebyly v posuzovaném případě splněny předpoklady. K zamítnutí důkazního návrhu pro jeho nadbytečnost nelze soudem přistoupit za situace, je-li žaloba (jako v posuzovaném případě) zamítnuta pro neunesení důkazního břemene (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 33 Cdo 1538/2013). I v případě vedeného neúplného dokazování došlo k nesprávnému zjištění skutkového stavu věci. Z výpovědí slyšených svědků nijak neplyne, že by společnosti 1 a 2 v r. 2015 poskytly žalobci služby v rozsahu a kvalitě, odůvodňující inkaso částky 4 856 000 Kč. Z jejich obsahu lze usuzovat, že případné know-how a technologie bylo žalobci předáno již dříve. Žalobce zde opakovaně připomíná, že jak žalobce, tak osoby s ním koncernově propojené jsou ve volených řídicích orgánech reprezentovány totožnými fyzickými osobami, a to po dobu cca 15 – 17 let. Je proto absurdní, aby si tyto osoby – sami sobě – poskytovaly mentoring. Připomíná zde i ustálenou praxi (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 29 Odo 1262/2006, 29 Cdo 1356/2011, 21 Cdo 1355/2017 a rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 14 Cmo 312/2015 z 6.4. 2017), dle které požadavku náležité péče odpovídá povinnost členů představenstva využívat – v rámci svých možností – odborných znalostí a dovedností při výkonu funkce. Právní posouzení nedostatku odpovědnostních předpokladů žalovaných za újmu vzniklou žalobci dle ust. § 159 odst. 1 o.z. a § 51 – 53 ZOK je proto ze strany soudu prvního stupně nesprávné.

7. Žalovaní v podaném společném vyjádření navrhli potvrzení obou rozsudků soudu prvního stupně z 18.12. 2019 a 15.1. 2020 jako věcně správných. Oba rozsudky považují za přezkoumatelné, jejich odůvodnění pak splňující požadavky ust. § 157 odst. 2 o.s.ř. V polemice se žalobcem uvádějí, že judikatorní závěry obsažené v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 29 Odo 1262/2006 nejsou na posuzovaný případ aplikovatelné. Řeší situaci, kdy členové představenstva uzavřeli se společností jednak smlouvu o výkonu funkce, jednak smlouvu o poskytování konzultačních služeb. V daném případě poskytovaly žalobci konzultační služby společnosti 1 a 2 jako samostatné právnícké osoby, které byly nositelem příslušného know-how, předávaných výrobních technologií

či IT systémů. Faktická realizace služeb poskytnutých ve prospěch žalobce v r. 2015 a předpokládaných smlouvou z 16.12. 2008, ve znění dodatku z 20.7. 2012, byla v řízení prokázána jak dokazováním dle ust. § 126 o.s.ř., tak dle ust. § 129 o.s.ř. Nastavení ceny placené žalobcem za poskytnuté služby nebylo ze strany žalobce činěno sporné, bez výhrad – jako obvyklé - bylo posouzeno i daňovou kontrolou. Plnění dohodnuté ve smlouvě o poskytování služeb bylo oboustranně obvyklé, odpovídající pravidlům obchodního vedení podle OECD Principles of Corporate Governance i dle Kodexu správy a řízení společností ČR, zpracovaného Czech Institute of Directors. Uvedené dokumenty (s ohledem na nepříznivé daňové konotace) i ve vztazích mezi propojenými osobami naopak v zásadě nepočítají s plněním bezúplatným.

8. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací po provedeném jednání přezkoumal podle § 212 o.s.ř. a § 212a o.s.ř. ve znění účinném od 1.1. 2014 napadený rozsudek z 18.12. 2019, doplněný rozsudkem z 15.1. 2020. Po tomto přezkoumání dospěl k následujícím závěrům a zjištěním:

9. Předně je třeba uvést, že Krajský soud v Plzni zjistil skutkový stav úplně a přesně, v rozsahu dostatečném pro učinění správného právního závěru. Závěr o skutkovém stavu věci, zjištěný soudem prvního stupně (na který odvolací soud pro stručnost pouze odkazuje), nedoznal změn ani v řízení odvolacím, a to ani po opakování dokazování smlouvou o poskytování služeb z 16.12. 2008 uzavřenou mezi žalobcem a společností 1, dodatkem č. 1 z 20.7. 2012 k uzavřené smlouvě, zprávou daňového poradce Rödl & Partner Tax, k.s., „Zjištění při sestavení dokumentace převodních cen Manažerské služby, VLNAP a.s.“ z 11.12. 2017, listinami, „Seznamy zákazníků žalobce včetně obrátu za r. 2004 a 2005“ a přípisem auditorů a daňových poradců [jméno] [příjmení] [příjmení] [jméno] a [jméno] [příjmení] společnosti Wa Spinnereien GmbH z 12.4. 2019, „Daňová kontrola v podniku poplatníka ze strany Finančního úřadu v Osnabrücku, specializovaného na velké podniky podle § 193 a násl. Zákona o správě daní a poplatků“.

10. Kromě řádně a dostatečně zjištěného skutkového stavu se odvolací soud ztotožňuje rovněž s právním posouzením věci soudem prvního stupně, které považuje za správné a v zásadě i výstižné.

11. K uplatněným odvolacím důvodům formální povahy odvolací soud uvádí, že v průběhu řízení vedeném před soudem prvního stupně nebyly shledány žádné vady, které by mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a zakládaly by tedy kasační důvod dle ust. § 219a odst. 1 písm. a) o.s.ř. Odůvodnění rozsudku z 18.12. 2019 i jeho doplnění z 15.1. 2020 pak dle názoru Vrchního soudu v Praze vyhovuje požadavkům ust. § 157 odst. 2 o.s.ř. Rozsudky soudu prvního stupně nejsou nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů. Skutková zjištění plynoucí ze všech provedených důkazů jsou v odůvodnění rozsudku z 18.12. 2019 pod body 3 – 17 dostatečně popsána. Učiněný skutkový závěr je patrný z bodu 19 odůvodnění. Body 20 – 28 odůvodnění pak obsahují právní posouzení věci. O nepřipustném, „souhrnném zjištění“, ze kterého vycházejí skutkové i právní závěry (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 20 Cdo 2492/1999 z 19.7. 2001, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 40/2002), tedy v posuzovaném případě hovořit nelze. V bodě 18 odůvodnění rozsudku se soud prvního stupně vypořádává rovněž s tím, proč v řízení neprovedl další důkazy navržené účastníky. Jeho postup lze tedy pokládat za souladný s požadavky na odůvodnění rozsudku, vyjádřenými např. v rozhodnutí Ústavního soudu, sp. zn. II. ÚS 385/2001 z 8.10. 2002 Odvolací soud zde připomíná, že žalobce při jednání u krajského soudu dne 17.9. 2019 navrhl doplnění dokazování dle ust. § 131 o.s.ř. Zamítnutí uvedeného důkazního návrhu tedy kromě jeho nadbytečnosti plyne i se subsidiárního charakteru navrženého důkazního prostředku.

12. V případě meritorního posouzení odvolací soud předně souhlasí se soudem prvního stupně v tom, že formální předpoklady vyžadované pro podání akcionářské žaloby v ust. § 371 a násl. ZOK, byly v posuzovaném případě splněny. V řízení bylo bezpečně prokázáno, že Ing. [jméno]

[příjmení] vlastní celkem 66 044 kusů listinných akcií žalobce na jméno o jmenovité hodnotě každé z nich ve výši 200 Kč. Ve smyslu ust. § 365 odst. 1 ZOK je tedy jeho kvalifikovaným akcionářem s podílem cca 7,4% na základním kapitálu žalobce. O svém záměru uplatnit právo na náhradu újmy proti členům představenstva informoval kvalifikovaný akcionář dozorčí radu žalobce přípisem z 28.4. 2017 (§ 374 odst. 1 ZOK) Nesouhlasná odpověď dozorčí rady žalobce, obsažená v přípisu z 31.5. 2017, pak kvalifikovanému akcionáři otevírá cestu k zastupování žalobce při uplatnění náhrady způsobené újmou v soudním řízení (§ 374 odst. 2 ZOK).

13. Pokud jde o akcionářskou žalobu podanou dle § 374 odst. 2 ZOK, zákonné znaky odpovědnosti za újmu (škodu) vzniklou společnosti členy jejího představenstva dle ust. § 159 odst. 1 o.z. a § 51 – 53 ZOK tvoří: a) vznik škody či širěji újmy b) jednání v rozporu s péčí řádného hospodáře,

c) příčinná souvislost mezi porušením uvedené povinnosti a vznikem škody, c) absence okolností vylučujících odpovědnost, když částí teorie i praxe je otázka péče řádného hospodáře podřazována spíše pod oblast porušení smluvní povinnosti nežli zákonné.

14. Pokud jde o liberační důvody (§ 2913 odst. 2 o.z.), které by žalované odpovědnosti za žalobcem tvrzenou škodu zcela nebo zčásti zprošťovaly, procesně odpovědný za jejich tvrzení a prokázání jsou v průběhu vedeného řízení žalování; takové skutečnosti však nebyly v řízení tvrzeny, tím méně pak prokazovány. Procesně odpovědný za tvrzení a prokázání odpovědnostních předpokladů ad a) a ad c) je v řízení žalobce. Skutečnost, že bylo jednáno s péčí řádného hospodáře, tedy neexistenci odpovědnostního předpokladu ad b), prokazují v řízení naopak žalování (§ 52 odst. 2 ZOK). K otázce přenosu důkazního břemene v uvedených typových sporech, obdobně existujících již dle právní úpravy účinné do 31.12. 2013 (§ 182 odst. 2 obch. zák.), je možné odkázat na recentní závěry rozhodovací praxe (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 29 Cdo 440/2013 z 31.3. 2015).

15. Škoda (jako kategorie soukromého práva) se chápe jako újma, která nastala (která se projevuje) v majetkové sféře poškozeného a je objektivně vyjádřitelná všeobecným ekvivalentem, tj. penězi, a je tedy (nedochází-li k naturální restituci) napravitelná poskytnutím majetkového plnění, především poskytnutím peněz. Skutečnou škodou se rozumí újma spočívající ve zmenšení majetkového stavu poškozeného a reprezentující hodnoty, které je nutno vynaložit, aby došlo k uvedení věci do předešlého stavu. Dle ust. § 2952 o.z. může ovšem skutečná škoda od 1.1. 2014 spočívat i v pouhém vzniku dluhu. Hradí se i ušlý zisk, jež je v podstatě ušlým majetkovým prospěchem; spočívá v nenastalém zvětšení (rozmnožení) majetku poškozeného, které bylo možno – kdyby nebylo škodné události – důvodně očekávat s ohledem na pravidelný běh věcí (R 55/1977 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

16. Žalobou tvrzený nárok by v určitých případech definici skutečné škody odpovídat mohl. Obecně sice platí, že samotné plnění žalobce z uzavřené smlouvy (v r. 2015 ve výši 4 856 000 Kč) škodu nepředstavuje – tu by mohly představovat hlavně akcesorické nároky zatěžující žalobce z důvodu jeho prodlení či vadného plnění (rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp. zn. 29 Cdo 3158/2013 z 27.11. 2014), na druhou stranu soudní praxe (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 29 Odo 1118/2006) umožňuje pod definici skutečné škody podřadit též smluvní výdaje vynaložené poškozenou korporací zcela nehospodárně a z hlediska účelu, pro který byla založena a vykonávaného předmětu podnikání, nadbytečně.

17. Odvolací soud pro úplnost v této souvislosti poznamenává, že smlouvu o poskytování služeb z 16.12. 2008, změněnou dodatkem z 20.7. 2012, považuje za platnou innominátní smlouvu (§ 269 odst. 2 obch. zák.) obsahující – zejména v přílohách – jak dostatečně určité vymezení vzájemných práv a povinností, tak odpovídající cenové ujednání. Nemůže se tedy jednat o simulovanou jednostranně zavazující smlouvu o převodu zisku žalobce ovládajícím osobám (§ 190a obch. zák.) Odvolacím soudem nebyly konečně v uzavřené smlouvě o poskytování služeb shledány ani žádné další vady, které by zakládaly její neplatnost (§ 39 obč. zák.).

18. Jednání s péčí řádného hospodáře představuje střední standard péče bez ohledu na zvláštní vlastnosti a schopnosti konkrétní osoby. Postup s péčí řádného hospodáře u odpovědné osoby nepředpokládá, aby byl vybaven všemi odbornými znalostmi, které souvisejí s funkcí ve statutárním orgánu, ale k jeho odpovědnosti postačí základní znalosti umožňující rozeznat hrozící škodu a zabránit jejímu způsobení na spravovaném majetku. Péče řádného hospodáře navíc zahrnuje i povinnost odpovědné osoby rozpoznat, že je nutná odborná pomoc speciálně kvalifikovaného subjektu a zajistit takovou pomoc. Odpovědnost statutárního orgánu dle ust. § 51 – 53 ZOK přitom zahrnuje pouze odpovědnost za řádný výkon funkce, nikoliv též za výsledek činnosti. I zde lze odkázat na již zcela ustálené závěry rozhodovací praxe (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 29 Cdo 2869/2011 z 29.8. 2013 nebo rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 29 Cdo 3860/2015 z 26.10. 2015).

19. V případě posouzení jednání žalovaných je v prvé řadě třeba odmítnout argumentaci žalobce o tom, že uzavřená smlouva o poskytování služeb s ovládající společností 1 a 2 je pro žalobce nepotřebná neboť potřebnými informacemi a know-how žalovaní disponují sami o sobě, a to z titulu souběžného členství v orgánech ovládaných i ovládajících osob; při výkonu funkce člena představenstva žalobce pak tedy měly nabyté odborné znalosti a obchodní či výrobní zkušenosti ve prospěch žalobce využít. Zde je třeba poznamenat, že smlouva o poskytování služeb není uzavřena mezi žalobcem a žalovanými (pak by se logicky musel uplatit zpřísněný režim ust. § 55 ZOK), ale mezi žalobcem a dvěma ovládajícími právníckými osobami, které jsou nositeli předávaného know-how, výrobních a obchodních znalostí. I pokud by členové volených orgánů obou osob byli totožní, platí pro ně zákaz konkurence (§ 441 a násl. ZOK) i povinnost nezbytné loajality (§ 159 odst. 1 o.z.). Ta s sebou bezpochyby nese povinnost zachovávat o získaných korporátních informacích mlčenlivost a nevyužívat je ve prospěch jiných osob.

20. Žalobcem tvrzená úplata za poskytnuté služby v r. 2015 ve výši 4 856 000 Kč společností 1 a 2 bezpochyby vyplacena byla. Tato skutečnost byla v řízení spolehlivě zjištěna. Položky ad 1) – ad 3) byly žalobci fakturovány fakturou společnosti 1 č. 226/ 2015 SPI, položka ad 4) pak fakturami společnosti 2 č. 349030, č. 259059, č. 359086 a č. 359099 Celkový výdaj žalobce v uvedené výši a jeho členění je zřejmý i z e-mailového přípisu žalobce kvalifikovanému akcionáři z 25.8. 2016 (č.l. 8 spisu). Skutečnost faktického poskytnutí zaplacených služeb ve všech čtyřech segmentech (prodejní a marketingová podpora, IT podpora, manažerská technická podpora v oblasti výroby a služby v oblasti barvení) v řízení prokazuje obsah zprávy daňové kanceláře Rödl & Partner Tax, k.s. z 11.12. 2017; „Bylo prověřeno, že uvedené služby jsou fakticky poskytovány v deklarovaném rozsahu, písemné záznamy z těchto služeb jsou ze strany společnosti VLNAP a.s. uschovávány, tzn. jejich faktické poskytování je společnost schopna prokázat. Uvedené služby přímo souvisí s podnikatelskou činností společnosti VLNAP a.s. a jsou pro její výkon nezbytné. Sama společnost nedisponuje odbornými zaměstnanci v těchto oblastech, zatímco oba poskytovatelé jsou společností s dlouhodobou praxí z hlediska zajišťování těchto činností pro ostatní společnosti skupiny a disponují z tohoto důvodu odborným personálem v daných oblastech“. V zásadě shodný závěr plyne z výpovědi daňového poradce žalobce, svědka [příjmení] [jméno] [jméno].

21. Uvedená zpráva daňové kanceláře Rödl & Partner Tax, k.s., stejně jako daňová kontrola provedená u společností 1 Finančním úřadem v Osnabrücku (zpráva daňových poradců této společnosti z 12.4. 2019), se zabývala i problematikou tzv. „převodních cen“ mezi členy koncernu. Jejich nastavení shledala veřejná i soukromá daňová kontrola jako obvyklé a korektní.

22. Skutečnost, že služby společností 1 a 2 žalobci, poskytované na základě uzavřené smlouvy z 16.12. 2008, změněné dodatkem z 20.7. 2012, jsou v obhajitelném zájmu žalobce a slouží jeho prospěchu a rozvoji, prokazují i korelující výpovědi slyšených svědků dle ust. § 126 o.s.ř. Tak dle výpovědi slyšeného svědka [jméno] [příjmení] (vedoucí výroby žalobce), by bez předání know – hov v oblasti barvení příze na křížových cívkách a výroby efektních přízí orientace žalobce na západní trhy nebyla možná. Činnost společností 1 a 2 žalobci otevřela západní trhy, bez úzké spolupráce mezi žalobcem a společnostmi 1 a 2 by činnost žalobce nebyla reálná. Podporu žalobce

v oblasti IT, instalaci výrobního softwaru WIS a jeho upgrade ze strany koncernu, pak prokazuje výpověď svědka [jméno] [příjmení] – IT specialisty žalobce.

23. Se soudem prvního stupně lze tedy souhlasit v tom, že úplatu placenou žalobcem společností 1 a 2 v r. 2015 ve výši 4 856 000 Kč na základě smlouvy o poskytování služeb z 16.12. 2008, změněné dodatkem z 20.7. 2012, nelze považovat za újmu žalobci vzniklou a jednání žalovaných, které plnění uzavřené smlouvy umožnilo, za jednání v rozporu s péčí řádného hospodáře. V rámci tohoto posuzovaného obchodního případu naopak žalovaní postupovali v obhajitelném zájmu žalobce.

24. Není-li v posuzovaném případě prokázán vznik újmy na straně žalobce ani protiprávní jednání žalovaných dle ust. § 159 odst. 1 o.z. a § 51 – 53 ZOK, není možné uvažovat ani o potřebné příčinné souvislosti mezi oběma odpovědnostními předpoklady.

25. Protože ani v nákladovém výroku (jakož i v doplňujícím rozsudku) nebylo shledáno žádné pochybení, ve světle všech výše uvedených skutečností tedy odvolací soud rozsudek z 18.12. 2019, doplněný rozsudkem z 15.1. 2020, jako věcně správný potvrdil (§ 219 o.s.ř.).

26. V průběhu odvolacího řízení vznikly zcela úspěšným žalovaným náklady na zastupování společným advokátem ve výši 244 937,88 Kč (§ 7 bod 6, § 11 a § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. za tři úkony právní služby ve vztahu ke každému žalovanému po 22 192 Kč + 9 x režijní paušál po 300 Kč dle ust. § 13 odst. 3 cit vyhl. + 21% DPH ve výši 42 509,88 Kč). O náhradě nákladů odvolacího řízení pak rozhodl odvolací soud shodně jako o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně (§ 142 odst. 1 o.s.ř.) a v řízení zcela úspěšným žalovaným pak přiznal 100% doložených nákladů – tedy 244 937,88 Kč - které je žalobce povinen žalovaným solidárně uhradit v obecné pariční lhůtě na účet jejich společného advokáta (§ 149 odst. 1 o.s.ř.).

27. S ohledem na charakter podané žaloby dle ust. § 374 odst. 2 ZOK bylo žalobci v souladu s ust. § 9 odst. 6 zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, uloženo zaplacení soudního poplatku za podané odvolání (položka 22 odst. 1 písm. a) sazebníku poplatků). Platebním místem je Krajský soud v Plzni, pariční lhůta pro splnění uložené povinnosti je delší v trvání patnácti dnů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podat odvolání.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení, při splnění podmínek uvedených v ustanovení § 236 – 239 o.s.ř., ve znění účinném od 30.9. 2017, Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Krajského soudu v Plzni.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat výkonu rozhodnutí.

Praha 1. září 2020

JUDr. Michal Krenk Ph.D.
předseda senátu